

fit; inquit: Ut dum nunc Salvatoris, nunc praesoris edocatur adversus, verum tempus, & primum genere ipsa melius postmodum Scripturam, ac predicatoribus Evangelii referuntur, quia & plane de omnibus & principio fuerat infra illa mysteria, & Antichristus de excellencia Virginis cap. 7. inquit, licet Apololi per revelationem Spiritus sancti edicti fuerint omnes veritatis, incomparabiliter ramae eminentes, ac magnificissimis ipsa per eam Spiritum virtutis profundissimam intellegebat, & ex hoc multa eis perhanc revelabatur, qua in se non solum simplici scientia, sed ipso effectu, arque experientia didicunt de mysteriis Christi; & quod Evangelistarum figura magistra restat id propter de Sancto Joanne Ambrosius libr. de Institutione Virginum cap. 7. his verbis de Beata Virgine loquens: Eadem posset Iohanni Evangelista esse tradita coniunctio mystica, unde non minor pro easter locum misericordia divinae cui prope aderat aula coelestium Sacramentorum: Hinc Albertus Magnus super Misus est capit. 17. pluribus aliis rationibus conclusit Beata Virgini excellenter rem aureolam debet, quam exteris omnibus Magistris, & Ecclesiasticis Doctoribus,

127 De Aureola tandem Martyris, negant aliquicam Beatae Virginis convenire, quia violentem mortem passa non est, atque ideo martyr vere non fuit. Neque factis est, quod in morte filii valde eis passionibus doluerit, alioquin qui meditando Christi passionem vehementer dolent, aureolas martyrum consequentur, quod est aperte falsum, ita Abulensis Matth. 13. qual. 30. Soto 4. disputatione, 49. quæst. 5. articul. 2. & quidam alii. Communis tamen, ac vera Theologorum sententia docet B. Virginem vere, ac proprie martyri aureolam possidere, ut resursum Suarez, & Biancanos noster, loco citato, qui fundatur in pluribus Patrum testimoniis, qui tam Martorem, & ipsu[m] Martorem vocant, & ab Ecclesia vocatur Reginam Martyrum, quia liget in cruciata, & penitus mortua non sit, gladio tamen doloris in morte filii confixa est iuxta Simeonis oraculum Luce. 2. Tuam ipsis animam pertransfisi gladius, quia inquit Anselmus libr. de excellencia Virginis cap. 5. Dolor ille fuit maior omnibus doloribus, quod enim crudelitas in infelium est corporibus Martyrum, levus fuit, aut minus nisi comparatione sua paucioris, & D. Augustini libr. de Assumptione. Mense cap. 4. ait, quod arumnam Maria suscepit tuam animam gladiis paucioris Christi porrors: & Div. Hieronymus serm. de Assumpt. B. Virginis ait, quia in parte impossibili passa est, plus quam martyris fuit, & ita etiam de hoc puncto discurrunt Bernard, serm. sigismundum, Ildephonius serm. de Assumptione, & ali Patres patim. Quod etiam Biancanus noster confirmat ex eo, quod de S. Martino Ecclesia canit: Causas animam et gladium persecutoris non abscessit, palmarum ramen mortisque amissit, & non alia ratione, ait Laurentius Julianus, nisi quia martyris ardore fragran non fugam arripuit, periculis non se subtraxit, ex timore veritatem non calavit; ergo pariter, & fortiori de Beata Virgine discurrendum est, quia passionis tempore, cum omnes discipuli regio Christo fugient, & omnes in fide hafstant, ipsa nihilominus in fide confians, pericula contemnens, facta veritatem confessans, & patiendo amore flagrans stabat iuxta crux, cruciatibus, ac morti se expulit, & mortis dolore reipsea passa est, atque ideo martyris aureola non est deneganda, qui dolorem suffinxit ad infestandam mortem corporis sufficientem, nisi pecunia Dei auxilio suffulta fuisset, ut ait Div. Anselmus loc. citato Et neque ipsa Domina nec crediderat se potuisse a deo patre simul sancti crucifixi filii tui, pro quo meruisse conquereraris, & tantoper sororquebis, recorferis. Ex quo dictu[m] fuit fundamentum aeterni opinionis, alius enim est meditando Christi passionem vehementer doleri, alius vero in facto, & res ipsa crucifixibus, ac morti pro Christo se exponeendo, ut fecit Beata Virgo in Christo fibi sui passione, quare sicut Sanctus Paulinus in natali S. Felicis cum martyrem vocat sine sanguine, quamvis post irrogata tormenta demissus dum superiles fuerit; ita pariter, & fortiori martyris, ac plusquam martyris B. Virgo est dicenda, quia in passione filii morti se expulit, & tormenta mortis in corde perpella est.

128 Sexto etiam verisimile est, ac sat ratione consonum, ut ait Suarez loc. cit. cum pluribus aliis, ob dignitatem Matris Dei, & egregium pietatis opus, quod B. Virgo in Christum exercuit, habec ipsam singularem aliquem splendorem, ac decorum, qui perfectior sit, & excellentior, quam omnis aureola, qui tamen inter aureolas non connumeretur, sed perfectio quadam sit, & premium altioris rationis, quia dignitas haec matris aetioris est ordinis, cum ad ordinem unionis hypostaticae quodammodo pertinet, illam enim intrinsecè respicit, &

cum ea necessariam habet conjunctionem, iudeo enim B. Virgo verè, & propriè est Mater Dei, ut diximus lib. 3. disp. 1. de Do[m]inica Incarnatione qual. 4. art. 2. num. 166. & quæst. 6. art. 2. num. 216. tunc quis genuit hunc hominem, qui est Deus non quia in eodem tempore infant, in quo produxit humanitatem in rerum natura existentem, fuit humanitas Verbo unita; unde terminus primarius generationis illius fuit natura singularis existens, secundarius vero, & ultimus per ultimatum demonstnationem fuit persona divina, ut gerens vices humani supponit, fecit etiam in generationibus naturalibus natura singularis est terminus primarius, persona vero secundarius, scilicet ex consequenti; quar[et] B. Virgo, ut ibi dicebamus, pro tanto genuit Deum, quia genuit naturam humana singulariter personalitate divina personatum, sive in persona divina subtiliter, ob hanc igitur necessariam conjunctionem cum unione hypostatica dignitas Matris in B. Virgine dicitur esse altioris ordinis, ut Deo propinquissima, in Patres loquuntur, quia causa causarum: hoc solus de Virgine predicatur, quod Dei Mater est, excedit omnem altitudinem, quod post Deum dicit, vel certiori posse, & Laurentius Julianus sermonem de Purificatione, & serm. de Assumptione ait: Tantum dignitate exercit est effictum excellit, quanto proponitur exercit, & Augustinus libr. de Assumptione ab initio inquit: Huius dignitatis est, & gratia efficit, nec concipere, nec lingere possunt, & Bernard, serm. de Assumptione, & de Nativitate Virginis varijs modis hanc dignitatem exaggerat, & concludeat infinitè superare quicquid sub Deo nomine excoegeri potest, & tandem D. Bernardinus noferit tom. 1. serm. 6. cap. 6. explicans illa verba de Christo Luc. 1. Et eras, subdatus illis, ita exaggerando hanc Matris dignitatem loquitur: Ille qui filius Dei est & Virginis benedictus principatus aquipare matrem, ipse, qui Deus eras famulos tuos in terris ob talen igitur, ac tantam dignitatem maternitatis Dei Mater debet perfectio quodam, & premium altioris ordinis, quam sit quilibet aureola aliorum Beatorum. Ex quo tandem deducit etiam B. Bonaventura in peculo Virginis cap. 6. quid de gloria Corporis Virginis sentiendum sit, quod nimis necum omnes habet doles corporis gloriis omnibus Beatibus communis, sed etiam tanto perfectius, & excellentius, quanto perfectiori anima beatitudine fruatur, & rursus ob singularem filii generationem existimat singularem aliquem, & admirabilem habere in corpore splendens, vel aliquid aliud, quod fit veluti infigne regiae dignitatis, ac divinae maternitatis, ac principales, & dominii in omnes beatos, quod etiam approbat Suarez loc. cit.

129 Postremo, supposito B. Virginem paulo post mortem ad gloriam, & immortalē vitam corporis, & animi relatiōnē, atque in celum gloriosam ascendiisse, ut universa sentit Ecclesia ex antiquorum Patrum traditione, ut confat ex Athanasio in sermone de Sanctissima Deipara, quia ratione feliciter Aſſumptionis B. Virginis, & quidem valde antiquis in ea celebratur; hoc inquam, supposito Suarez feſt. 4. cit. in fine, cum pluribus aliis Theologis tandem deducit ex omnibus supra dictis B. Virginem ita in omnibus omnes alios Beatos excedere, ut sub Christo ipsa sola speciem fedem, & singularem chorum in beatitudine constitutas, siquidem quoniam Superiorum habui dignitatem, nempe Maternitatis Dei, qua aetioris est ordinis, & aliorum Sanctorum statum exceedit, hinc rationabiliter sequitur ipsam per se singularem chorom sub Christo confituisse, & hoc modo dicitur ab Ecclesia Exaltata super omnes choros Angelorum & tamquam omnium domina, ac Regina l. m. Vulpes noster l. cit. dis. ult. artic. 4. negat thronum Matris esse inferiore dilatuum a throno Christi, namque dicit simus cum Christo in eodem glorioz throno esse collocatam, quod probat ex eo, quod Regis Propheta de Maria vaticinatus est Psal. 44. Aſſit Regina a deo rite in vestitu deaurata circumdata varicis, ubi Christum alloquens David ex Bellarmine, sic, Aſſit Regna, id est, Maria Mater Christi a deo rite rite, feliciter, ubi proxima, & in loco summi honoris equalis, ideo iuxta non infra regalem thronum glorie Christi, cum dextra significet equalitatem in Scriptura, non inferioritatem. Neque admittit Vulpes expositionem Chiroſt, dicentes Aſſit non sedet, quia sedere conveniat equali, exinde Christo dictum Sed a deo rite meis: Aequalitas enim inquit, potius significatur per dexteram, & firmatur per verbum Aſſit in throno glorie, quod conyit Matris ratione dignitatis maternitatis non inferioris dignitatis quam filius eius ratione hypostatica unionis, saltem in genera moris, quare concludit, quod Maria ratione dignitatis Maternitatis supra omnes Santos dicitur collocata, quatenus simul cum Christo in eodem glorioz throno collocata est ad inducendum in omnes Sanctos inferiores, qui de eius plenitudine simili accipiunt iuxta illud Jo. c. 1. De plenitudine eius omnes acceptantur.

130 Sed.

130 Sed quamvis hoc sit factum, communis tamen Patrum, ac Theologorum sententia docet thronum Matris esse inferiorem; & distinctum à throno Christi incomparabiliter excellentior, & ob unionem hypostaticam, & ob maiorem faintatis excellentiam, & licet ob necessariam conjunctionem cum unione hypostatica dignitas Matris dicitur esse altioris ordinis, ac etiam supremi infi Deum, ut superiorum dictum est, ac prouide Patres eam Christi propinquissimam in dignitate appellante; numquam tamen dicunt esse Christo aequaliter, & idem Chrysostomus inquit loquens de statu glorio B. Virginis, quod a dextris Christi aſſit, non autem sedet quasi illi aequalis. Admissum tamen ad maiorem B. Virginis gloriam etiam illum dicendum aliquo modo admitti posse, quia totus hic adhuc honor Matris in filium redundat, cuius meritis ipsa sublimata fuit, & ad talem, ac tantum glorie statum exaltata, ut inquit Rupertus lib. in Cantico. Sic et honoramus, scilicet conseruamus, ut verū Dei genitorem, scientes, quid versus honor impensis Matris proculdubio redundat in filium, & sicut Luna proprio lumine non fulget, sed fulgor, & splendore à lumine Solis communicato, & participante; Ita Maria nobis, & pro nobis illuminata refugerat radix Solis Justitiae Christi, ut Rupertus subdit ibidem: Siue enim Luna illuminans lucem non sua, sed ex Sole accedit, sic tu benignissima Virgo, hoc ipsum, quod tam incedit et, non ex te habes, sed ex gratia divina, gratia plena, & hec dicta sufficiant de perpetuo Christi Regno in Cœlis cum eius genitrici Mariae advocata nostra: ibique noſtræ Disputationis, ac tocius Theologie tam Scholastiz, quam Moralis Cursus integer fit.

nem habet, ubi de B. Virginie, ac eius Sanctissimo Filio Christo Domino sermonem habuimus, quibus nos quoque hoc opus, ac totum Theologicum Cursum, qualiterumque sit, subscimus, & dicamus, ut qui eorum ope, & auxilio perfectus tandem est, & compleatus, in eorumdem pariter honorem cedat, & gloriam.

131 Itaque ut verbis utamur Apostoli ad Timotheum, Renum seruatum certorum omnibus Scotice doctrine Adversariis, tam priscis, quam recentibus Cursum consummavi nedium Philosophie, & Metaphysicæ, fed etiam Theologiam tam Scholasticæ, & Moralis studio annorum quadragesima fidem servavi, totum hanc Cursum complendi, & perficiendi, ut in precedentibus Tomis pollicitus eram: In reliquo reposta est mihi corona justitiae, quam reddet mihi Dominus ut spero, ac in eius pietate confido, in illa die iudicis Iudex, non placet auferem, mebi, sed & his qui diligunt adventum eius, tam prius, quam secundum, de quo hac tenus egimus, & hic terminamus gratias itidem agentes PP. Divo Francisco, D. Antonio de Padua, & Beato Andreae Matrio eiusdem Ordinis, cuius venerabile corpus Muriæ in Ecclesia nostra quiescit, & hic etiam in sua Patria Melkofensi insignes reliquias assertaverunt; quod Divina gratia, & horum coelestium Avocatorum patrocinio, tandem ad optatum finem pervenimus femp[er] ad ciuitatem Omnipotens Dei Seraphicæ Religionis noſtre decorem, & S. R. E. obsequium, & utilitatem, cuius correctioni omnia hac tenus à nobis scripta, & elaborata reverenter submittimus.

F I N I S.

tum certam habens jurisdictionem potest hoc Sacramentum validè administrare, 21. 200. quomodo distinguatur potestas ordinis, & potestas jurisdictionis, ibidem. Hec est propinq[ua] illa remota, 21. 201. an quilibet Sacerdos possit quemlibet absolvere à peccatis venialibus, 21. 202. potestas jurisdictionis non est ex solo Ecclesiæ foro, sed etiam ex ipsa Christi institutione, 21. 206. in Sacerdotibus parochiale beneficium non habentibus præter jurisdictionem, quæ ipsi demandari potest, requiritur quoque Episcopi approbatio, 21. 207. & in Regularibus etiam suorum Praatorum, ut licet utantur Episcopi approbatione, 21. 208. debet Confessarius esse in statu gratia ad hoc ministerium licet exercendum, 21. 210. ac etiam ut non sit aliqua censura, vel irregularitate ligatus, ibidem. requiritur etiam scientia, & eruditio convenientia ad hoc ministerium, 21. 211. quæ 2. qualis prudenter in eis requiritur, 21. 212. non tantum audire tenetur p[ro]minentia, sed etiam in rebus necessariis interrogare, 21. 214. quomodo se getere debeat cum eis, qui frequenter in eadem peccata relinquent, 21. 215. tenetur etiam monere p[ro]minentia, qui ex ignorantia culpabilis est in malo statu, 21. 216. quomodo, & quando suppleret defectus in confessione auditæ forte commissos, 21. 217. & seq.

Confessionis sigillum quid sit, & ad quid obliget, 21. 246. & seq. V. Sigillum Confessionis.

Confessionis annua præceptum quos obligat, & quo tempore, 21. 39. præceptum annua confessionis non obligat pro aliqua determinata parte anni, sed illi facili potest pro quoque dubio utraque speculativa, 1. 48. conscientia existente dubia pro utraque parte minus malum est eligendum, 1. 49. verus sensus illius regulæ juris, quod in dubiis tunc pars est eligenda, 1. 50. quomodo conscientia dubia sit depo[nenda, ibidem. implicantur, & absolute loquendo non semper obligamus sequitur in partem, dummodo alia quoque pars sit tua, 1. 54. in dubiis facit, quando de salute anima agitur, vel Sacramentorum valore, tunc pars est semper eligenda, 1. 55. in aliis verbis dibus, ubi tanta non urget necessitas, non adest tam arcta obligatio sequentiæ partem, præsentim si gravis incommodum inde sequatur, 21. 56. si verum tale incommodum non sequatur, adhuc tunc partem sequitur tenetur, 1. 57. si dubium occurrit in materia iustitiae, & dubitum suffragatur potest, licet amplecti potest partem favorabiliter, 1. 58. potior enim in omni materia est conditio p[ro]ficiens, 1. 59. & hoc intelligendum est, nisi contrarium in jure extrellum fuerit, 1. 60. regule generales in decisiones plurium casuum in dubio, 1. 61. Conscientia probabilis, quæ sit, & que improbabilis, 1. 62. non est idem opinionem esse probabilem, & esse iutio, ibidem. licet potest homo in moralibus conscientia, vel opinioni probabilis se conformare, 1. 64. latum dicimus est inter conscientiam probabilem, & practice dubiam, 1. 65. licet etiam potest quæ conformari conscientia, & opinioni minus probabili, relata probabilitas, 1. 66. sicut, & opinioni minus tuta relata tunc, 1. 67. aptissimum exemplum ad explicandum, 1. 68. ad vindicandum peccatum non tenemus adhibere omnem diligenciam moraliter possibilem, sed fati est adhibere moraliter sufficientem, 1. 70. non est confundenda formido cum dubitatione, 1. 71. dubitum practice sumptum quid importet, & de hoc intelligitur, quod cum dubio operari non licet, ibidem. Conscientia probabilis non est regula sufficientis norationis actionum in omni materia, 1. 72. in quibus questionibus licetus sit probabilitatum usus, & in quibus non, 1. 73. Medicus in sua arte tunc tenetur, 1. 74. hanc eandem regulam Iudex servare debet in iudicando, 1. 75. ac etiam Reges, & Principes in bello gerendo, 1. 76. & quoniam in casibus non exceptis licet probabilitatum usus, non tamen semper expediet, 1. 77.

Conscientia est regula proxima, & interna humanorum actuum, 1. 78. quis actus copie dicatur humanus, ibidem. ad intellectum pertinet, sicut & tyndere, 1. 79. importactum judicii practici intellectus dictans actionem faciendam bonam esse, vel malam, 1. 80. potest etiam importare habitum ex talibus actibus generationis, ibidem. quoniam ad funderi differat, 1. 81. ac tunc à scientia, vel opinione moralis, 1. 82. quotuplex sit conscientia, 1. 83. quoniam sit conscientia vera, & recta, ibidem. quæ sit erronea, & falsa, 1. 84. quoniam dubia, 1. 85. quoniam dicatur feculpula, 1. 86. quoniam sit obligatio conscientie rectæ, 1. 87. ad rectificandam conscientiam non semper necessaria est veritas judicii speculativa, sed sufficit practica, ibidem. nec Deus dispensare potest, ut quis agat contra conscientiam, 1. 88. quod & quæ peccatum sit illud corde à conscientia recta, 1. 89. conscientia erronea ex ignorantia invincibilis obligat voluntatem, ut eam posse sequatur, 1. 90. quæ & qualis sit obligatio operandi secundum conscientiam, 1. 91. conscientia invincibilis etiamsi dicitur obligare ad malum tantum materialiter, non vero ad malum formaliter, 1. 92. implicat aliquem actum charitatis ex conscientia erronea in tristitia depravari, 1. 93. ac conscientia invincibilis etiamsi magis obligat, quam

præceptum Superioris, 1. 94. an quando dicitur utramque partem contradictionis est peccatum, peccet voluntas alterius ex ignorantia invincibili, tunc voluntas, neque ad operandum, neque ad non operandum obligatur, sed ad illum errorum dependentum, 1. 95. unde in tali casu non datur perplexitas simplieriter, & absolute, sed tantum ex hypothesi, quod quis nolit taliter conscientiam depонere, 1. 96. duplex discernuntur conscientiam invincibiliter, & vincibiliter errantem, 1. 97. quoniam sit majus peccatum conscientiam sequi vincibiliter errantem, vel contra illam facere, 1. 98. opus non est, ne actu ad iudicium conscientiae, ut quis contra eam facere debatur, 1. 99. quoniam conscientia erronea sit depo[nenda, 1. 100. quando sit depo[nenda, 1. 101. licet est operari contra conscientiam scrupulosam, 1. 102. absolute tamen loquendo præstat eam depo[nenda, & quoniam sit depo[nenda, 1. 103.

Conscientia dubia quæ sit, 1. 104. duplicitate dici potest dubia, practice, vel speculative, 1. 105. illicitum est operari ex conscientia practice dubia, 1. 106. non autem operari cum dubio tantum speculative, 1. 107. conscientia existente dubia pro utraque parte minus malum est eligendum, 1. 108. verus sensus illius regulæ juris, quod in dubiis tunc pars est eligenda, 1. 109. quonodo conscientia dubia sit depo[nenda, ibidem. implicantur, & absolute loquendo non semper obligamus sequitur in partem, dummodo alia quoque pars sit tua, 1. 110. in dubiis facit, quando de salute anima agitur, vel Sacramentorum valore, tunc pars est semper eligenda, 1. 111. in aliis verbis dibus, ubi tanta non urget necessitas, non adest tam arcta obligatio sequentiæ partem, præsentim si gravis incommodum inde sequatur, 1. 112. si verum tale incommodum non sequatur, adhuc tunc partem sequitur tenetur, 1. 113. si dubium occurrit in materia iustitiae, & dubitum suffragatur potest, licet amplecti potest partem favorabiliter, 1. 114. potior enim in omni materia est conditio p[ro]ficiens, 1. 115. & hoc intelligendum est, nisi contrarium in jure extrellum fuerit, 1. 116. regule generales in decisiones plurium casuum in dubio, 1. 117. Conscientia probabilis, quæ sit, & que improbabilis, 1. 118. non est idem opinionem esse probabilem, & esse iutio, ibidem. licet potest homo in moralibus conscientia, vel opinioni probabilis se conformare, 1. 119. latum dicimus est inter conscientiam probabilem, & practice dubiam, 1. 120. licet etiam potest quæ conformari conscientia, & opinioni minus probabili, relata probabilitas, 1. 121. sicut, & opinioni minus tuta relata tunc, 1. 122. aptissimum exemplum ad explicandum, 1. 123. ad vindicandum peccatum non tenemus adhibere omnem diligenciam moraliter possibilem, sed fati est adhibere moraliter sufficientem, 1. 124. non est confundenda formido cum dubitatione, 1. 125. dubitum practice sumptum quid importet, & de hoc intelligitur, quod cum dubio operari non licet, ibidem. Conscientia probabilis non est regula sufficientis norationis actionum in omni materia, 1. 126. in quibus questionibus licetus sit probabilitatum usus, & in quibus non, 1. 127. Medicus in sua arte tunc tenetur, 1. 128. hanc eandem regulam Iudex servare debet in iudicando, 1. 129. ac etiam Reges, & Principes in bello gerendo, 1. 130. quoniam in casibus non exceptis licet probabilitatum usus, non tamen semper expediet, 1. 131.

Confirmatio quid sit, 1. 132. vere Sacramentum novæ legis à Christo Domino institutum, 1. 133. quod tempore hoc Sacramentum fuerit à Christo institutum, 1. 134. qualis sit obligatio suscipendi hoc Sacramentum, 1. 135. quae sit eius materia proxima, & remota, & que forma, 1. 136. nulla manum impositio ab ea conditiva, quæ requiritur in ipsa facie Christi unione, et essentia hujus Sacramenti materia, 1. 137. ejus materia non est simpliciter oculum, sed cum balsum maxatum, 1. 138. & hoc Christus debet esse ab Episcopo confermatum, 1. 139. ordinarius hujus Sacramenti minister est filius Episcopi, 1. 140. ex delegatione tamen Summi Pontificis potest etiam à simplici Sacerdote ministrari, 1. 141. quoniam hoc Sacramentum suscipere possint, 1. 142. quoniam, & quæ sunt hujus Sacramenti effectus, 1. 143. character Confirmationis distinctus est à charactere baptismi, ibidem. quæ dispositio requiratur in adulto ad Sacramentum Confirmationis valide, & fructuose suscipiendum, 1. 144.

Conscientia est regula proxima, & interna humanorum actuum, 1. 145. quis actus copie dicatur humanus, ibidem. ad intellectum pertinet, sicut & tyndere, 1. 146. importactum judicii practici intellectus dictans actionem faciendam bonam esse, vel malam, 1. 147. ac tunc à scientia, vel opinione moralis, 1. 148. quotuplex sit conscientia, 1. 149. quoniam sit conscientia vera, & recta, ibidem. quæ sit erronea, & falsa, 1. 150. quoniam dubia, 1. 151. quoniam dicatur feculpula, 1. 152. quoniam sit obligatio conscientie rectæ, 1. 153. ad rectificandam conscientiam non semper necessaria est veritas judicii speculativa, sed sufficit practica, ibidem. nec Deus dispensare potest, ut quis agat contra conscientiam, 1. 154. quod & quæ peccatum sit illud corde à conscientia recta, 1. 155. conscientia erronea ex ignorantia invincibilis obligat voluntatem, ut eam posse sequatur, 1. 156. conscientia invincibilis etiamsi dicitur obligare ad malum tantum materialiter, non vero ad malum formaliter, 1. 157. implicat aliquem actum charitatis ex conscientia erronea in tristitia depravari, 1. 158. ac conscientia invincibilis etiamsi magis obligat, quam

jura.

Contraftus quid sit, 4. 3. quotuplex sit, 4. 4. quoniam sunt eius conditiones, ex parte efficientis, ut sit validus, 4. 5. quoniam ex parte forma contractus, 4. 6. quoniam ex parte materie, 4. 7. quoniam ex parte finis, 4. 8. an contraftus est operare præstis validus, 4. 9. & leg. error, vel dolus contingeret potest, vel circa substantiam rei, vel circa qualitatem, & duplex esse potest, vel antecedens, vel concomitans, 4. 10. error circa substantiam rei contractum irritat, five sit antecedens, five concomitans, 4. 11. error, five dolus circa qualitatem rei, five sit concomitans, five indecent non reddit contractum invalidum, 4. 12. quoniam contractum invaliderit si sit antecedens, 4. 13. quid dicendum de matrimonio, 4. 14. metus gravis ab intrisco proveniens contractum non invalidat, benta metu extrinsecus iniuste incusia, 4. 15. quoniam metus dicatur gravis, vel levis, & quando iuste, vel iniuste incusia; ibidem. nullus contractus iuste metu celebratus est in validus, ibidem. confessus per gravem metum extortus implicantur, & absolute eff voluntarius, & secundum quid involuntarius, 4. 16. quare contractus iniusto metu celebratus non tantum iuste positiu[m], sed etiam naturali sunt invalidi, 4. 17. contractus invalidus non potest

juramento validari, 4. 18. Commodatio, seu commoda-tum quid sit, & ejus conditiones, 4. 19. quoniam sunt de substantia commodi, 4. 20. quoniam commodi possint ibidem. res accommodata ante praefitung tempus revocari non potest, 4. 21. quoniam nova superveniente causa à principio non prævalit revocari possit, 4. 22. Praecarium quid sit, & quoniam ab commodi dicitur, 4. 23. quoniam ab aliis contradicibus, ibidem. tres conditio[n]es ad illud requirantur, 4. 24. praecarium revocari potest ad nutum concedens, ibidem. quanto tempore praecarium fi[n]atur, & delinq[ue]t, 4. 25. Commutatio, seu permutatio, quid sit, 4. 26. que conditiones ad eam requirantur, 4. 27. debet esse fine fraudis non solidum in substantia, sed etiam in quantitate, & qualitate, 4. 28. ejus iustitiae qualitas valoris est servanda, que in divisible non confundit, 4. 29. & hoc ex triplex capite dignissime potest, 4. 30. quid sit communicationis negotiatio, ut distinguatur ab economia, 4. 31. duas conditiones ad eam requirantur, ibidem. que monopolia sunt damnable, 4. 32.

Contractio quid sit, 4. 33. non necessariæ simpliciter supponit dilectionem Dei formalem, sed interdum est virtus, 4. 34. & seq. horum præceptorum violatio, & transgressio est peccatum mortale ex genere suo, nisi levitas materie, vel defensio deliberationis excusat mortali, 4. 35. præcepta primæ tabula sunt de natura stricte loquendo, non tamen omnia præcepta secunda tabula, 4. 36. in præceptis primæ tabula, que sunt de lege naturæ strictæ, Deus dispensare non potest, bene famæ in aliquibus secunda tabula, que sunt de lege naturæ strictæ, que in divisible non confundit, 4. 37. & hoc ex triplex capite dignissime potest, 4. 38. quid sit communicationis negotiatio, ut distinguatur ab economia, 4. 39. duas conditiones ad eam requirantur, ibidem. que monopolia sunt damnable, 4. 40.

Contractio quid sit, 4. 41. non necessariæ simpliciter supponit dilectionem Dei formalem, sed interdum est virtus, 4. 42. & seq. horum præceptorum violatio, & transgressio est peccatum mortale ex genere suo, nisi levitas materie, vel defensio deliberationis excusat mortali, 4. 43. præcepta primæ tabula sunt de natura stricte loquendo, non tamen omnia præcepta secunda tabula, 4. 44. in præceptis primæ tabula, que sunt de lege naturæ strictæ, Deus dispensare non potest, bene famæ in aliquibus secunda tabula, que sunt de lege naturæ strictæ, que in divisible non confundit, 4. 45. & hoc ex triplex capite dignissime potest, 4. 46. quid sit communicationis negotiatio, ut distinguatur ab economia, 4. 47. duas conditiones ad eam requirantur, ibidem. que monopolia sunt damnable, 4. 48.

Contractio quid sit, 4. 49. non necessariæ simpliciter supponit dilectionem Dei formalem, sed interdum est virtus, 4. 50. & seq. horum præceptorum violatio, & transgressio est peccatum mortale ex genere suo, nisi levitas materie, vel defensio deliberationis excusat mortali, 4. 51. præcepta primæ tabula sunt de natura stricte loquendo, non tamen omnia præcepta secunda tabula, 4. 52. in præceptis primæ tabula, que sunt de lege naturæ strictæ, Deus dispensare non potest, nec cum Oleas ut potest forniciari, nec cum Iraelitis, ut bona Egyptiorum eriperent, 4. 53. quid sit obligatio tertii præcepti Decalogi, 4. 54. hoc præcepta impleri possunt extra statum charitatis, licet talis implatio non sit meritoria, nisi sit cum charitate, 4. 55. quoniam præcepta Decalogi obligant ad opera formata, & quoniam non, 4. 56. modus charitatis in mandatis observandi non cadit sub præcepto divinæ legis, 4. 57. Primum Decalogi præceptum partim est affirmativum, & partim negativum, 4. 58. quod modis in hoc præceptum peccetur, 4. 59. Secundum Decalogi præceptum estiam partim affirmativum, & partim negativum, 4. 60. quod modis in hoc præceptum peccetur, 4. 61. Tertium Decalogi præceptum estiam partim affirmativum, & partim negativum, 4. 62. quod modis in hoc præceptum peccetur, 4. 63. Quartum Decalogi præceptum estiam partim affirmativum, & partim negativum, 4. 64. quod modis in hoc præceptum peccetur, 4. 65. Quintum Decalogi præceptum quid prohibeat, 4. 66. Sextum Decalogi præceptum quid prohibeat, 4. 67. quod modis in hoc præceptum peccetur, 4. 68. Septimum Decalogi præceptum quid prohibeat, 4. 69. Tertium Decalogi præceptum quid prohibeat, 4. 70. quod modis in hoc præceptum peccetur, 4. 71. & quartum Decalogi præceptum quid prohibeat, 4. 72. Quartum Decalogi præceptum estiam partim affirmativum, & partim negativum, 4. 73. quod modis in hoc præceptum peccetur, 4. 74. Quintum Decalogi præceptum quid prohibeat, 4. 75. Nonum Decalogi præceptum quid prohibeat, 4. 76. Decimum præceptum quid prohibeat, 4. 77. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 78. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 79. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 80. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 81. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 82. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 83. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 84. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 85. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 86. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 87. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 88. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 89. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 90. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 91. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 92. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 93. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 94. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 95. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 96. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 97. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 98. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 99. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 100. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 101. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 102. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 103. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 104. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 105. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 106. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 107. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 108. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 109. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 110. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 111. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 112. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 113. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 114. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 115. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 116. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 117. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 118. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 119. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 120. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 121. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 122. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 123. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 124. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 125. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 126. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 127. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 128. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 129. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 130. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 131. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 132. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 133. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 134. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 135. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 136. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 137. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 138. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 139. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 140. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 141. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 142. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 143. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 144. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 145. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 146. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 147. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 148. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 149. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 150. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 151. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 152. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 153. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 154. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 155. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 156. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 157. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 158. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 159. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 160. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 161. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 162. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 163. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 164. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 165. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 166. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 167. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 168. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 169. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 170. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 171. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 172. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 173. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 174. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 175. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 176. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 177. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 178. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 179. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 180. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 181. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 182. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 183. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 184. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 185. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 186. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 187. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 188. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 189. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 190. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 191. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 192. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 193. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 194. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 195. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 196. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 197. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 198. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 199. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 200. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 201. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 202. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 203. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 204. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 205. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 206. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 207. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 208. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 209. & decimun[u]m præceptum quid prohibeat, 4. 210. & decimun[u]m

Beatorum corpora sunt beata beatitudine secundum quid, non simpliciter, 25. 72. corpus gloriosum est impalabile, & quomodo, 25. 73. unde hæc impalabilitas proveniat, 25. 74. dos subtilitatis corporis gloriose consistit in facultate corpora alia penetrandi, 25. 76. undevis ista provenient in corpore glorioso, 25. 77. corpus gloriosum est etiam agile, 25. 78. in quo haec dos agilitatis consistat, 25. 80. corpus beatum ratione agiliter moveri potest non solum organico, sed etiam motu simple, & inorganico, 25.

81. habet etiam dorem claritatis, & in quo consistat, 25. 82. hæc tamen claritas in beatis corporibus erit æqualis iuxta majorem, vel minorem perfectionem beatitudinis animæ ibidem, quamvis corpus gloriosum sit lucidum, non tamen ex diaphanum, & transparente, sed denum, & opacum, 25. 83. quatuor sunt dotes corporis gloriose, & assignatur sufficiencia hujus numeri, 25. 84. beatorum sensi futuri sunt integri, & perfecti, & suum actum habent, & oblationes circa sua objecta, & quantum attinet ad corporis beatitudinem, 25. 85. potentia vegetativa nullum habita, & actum neque generandi, neque nouriendi, 25. 86. potentia vivificativa acutum est habitat, & delectatione plenum objectorum, 25. 87. potentia quoque auditiva actum suum in patria exercitetur, & delectationes sibi proportionatas habebit, 25. 88. idem de olfactu, sed odorato dicendum, 25. 89. ac etiam de tactu, 25. 90. non tamen de gustu, 25. 91. ex hoc, quod aliquis sensus in patria non sit habitus oblationes circa sua objecta, non sequitur corporis beatitudines fore imperfectas, & diminutas, 25. 92. duplex delectatio ibi in sensibus esse potest, una per redundantiam, alia per objecti presentiam, ibidem gaudia beatorum describuntur, 25. 116. & seq.

Bellum non solum defensivum, sed etiam offensivum est licitum, si conditions requiritur concurrant, 20. 106. quæ, & quæ sint conditions ad bellum iustum requisitæ, 20. 107. & quomodo bellum posse esse iustum ex utraque parte, & quomodo non, 20. 109. Rex bellum gerens, in dubio juris regitur sequi iudicium, & probabilitatem opinionem, ibidem, quonodo in bello ut licet in iudicio, & quomodo non, 20. 110. in diebus festis bellare licet ad iustum defensionem, vel offensionem, ibid. quibus sit licet militare, 20. 111. Clerici prohibiti est casibus quibusdam exceptis, ibidem. quid sit duellum, & quomodo differat a bello, 20. 112. in quibus casibus sit licet, ibidem, quæ sint præcepta constituta contra duellantes, 20. 114. quid dicendum de Torneamentis, ibidem, testificatio facienda ex bello iusti, 20. 109. bello iusto capta a fiant capientium, 20. 101. finitima regna inter se bellum continuum habentia possunt bona sua adiuvante recuperare, 20. 103. bello iusti acquisti fini restituenda cum omnibus damno passi, 20. 103. modus acquirendi dominium rebelli, 20. 109. Dominum.

Beneficium Ecclesiasticum, quid sit, 14. 59. in beneficio confituum tria concurrent, & jure Ecclesiastico est iustum, ibidem. quorūplex sit beneficium, 14. 60. beneficia simplicia quomodo a duplicitate differant, ibidem. beneficia Ecclesiastica tribus modis communiter obtineri solent, 14. 61. quæ conditions requirantur, ut quis idoneus censeatur ad beneficium aliquod Ecclesiasticum, 14. 62. quam dicuntur Ecclesiastica beneficia digni, & quinam indigni, 14. 63. quomodo Ecclesiastica beneficia finis semper dignioribus conseruanda ibidem, beneficia Ecclesiastica quatuor modis amittuntur, & vacant, 14. 64. ad resipitentem perdonalem tenentur omnes habentes beneficia cutata, 14. 65. quid per talen residentiam intelligatur, ibidem. quinam sit causa ab huiusmodi residencia excusat, 14. 66. talis residencia est etiam de jure divino, 14. 67.

Beneficiarii fructus sive superfluo in pios usus expendere debent, 14. 68. quid per pios ulsi sit intelligentib; ibidem, beneficiarii, qui beneficii fructus sive sufficiencia superfluo in profisos ulsi expendit, non solum mortaliter peccat, sed etiam ad resipitentem tenetur, 14. 69. quinam censer debeat congrua beneficiarii sufficiencia, ibidem. quid dicendum sit de commendariis, sed equitibus S. Jacobi, & Sancti Jo. Baptiste, 14. 70. Beneficiarii Divinum Officium recitare tenentur, 14. 71. regulariter, & ordinariè loquendo plurimul beneficia habere non licet, 14. 72. in quibusdam tamensibus licet etiam sine dispensatione, ibidem. quandoan adhuc requiratur specialis Papa dispensatio, 14. 73. quinam sit iusta dispensandi causa, ibidem. Panis quid sit, & quid hoc nomen indicet, & quorūplex sit, 14. 74. quomodo conveniat cum beneficio, & ab eo differat, ibidem. quinam penitentia beneficis imponere possit, 14. 75. quinam sit iusta causa concedendi penitentem, ibidem. ad hoc ut penitentia-

cessitatis, & in casibus extraordinariis, 21. 22. Regulares virtute Bullæ Crucis Confessarii eligere non possunt, qui eos à reservatis absolvant, 21. 23. non censetur peccatum reservatum, de quo quis est dubius, an illud commiserit, 21. 24. peccata reservata ex obliuione prætermissa remanent libera à reservatione, 21. 25. libera etiam manente peccata reservata prætermissa ex justa causa, 21. 26. sine urgente causa non potest Superior absolvere tamum à reservatis, & quod reliqua penitentem mittere ad inferiorem, 21. 23. & quando ex urgente causa absolvit tamum à reservatis, non tenetur penitentem reconsereri inferiori reservatajam confessio eum peccatis non reservatis, 21. 23. nulla existente necessitate non potest inferior absolvere penitentem à reservatis, ipiusque remittere ad Superiorum præservatis, 21. 29. potest tamen in casu maxime necessitatis absolvere ab eis indistincte cum onere audeundi Superiorum pro absolutione directa quamprimum oportunitas aderit, 21. 24. quomodo sola jurisdictione in non reservata sit sufficiens ad remittendam etiam validè reservata indirecte, 21. 24. hoc autem intelligentem est, & quando casus reservatus excommunicacione habet annexam, 21. 24. modus tuus, & melior consequendi absolutionem à reservatis, 21. 24. quæ, & qualis effe debet licentia particularis obtenta a Superiori pro absolutione à casibus reservatis, ut sit valida, 21.

Cambium quid sit, 5. 116. quomodo ab aliis contractibus differat, ibidem. quorūplex sit cambium, 5. 117. cambium sive cui illestitum est, & usuarium, 5. 118. cambium locale, sive per litteris pro camfor dat hic pecuniam Campario, ut eam alibi recipiat, cum certo lucro, licet, 5. 119. & hoc cambium non solum licet fieri potest ad loca diversorum regnum, sed etiam ejusdem regni, & provinciæ, 5. 120. licet etiam cambium locale, sive per litteras, quando Camfor prius accipit hic pecuniam à Campario, ut alibi restituit cum certo lucro, 5. 122. & hoc non tantum licet Camforibus publicis, sed etiam personis privatis, ibidem. quantitas justi pretii in suo cambio quomodo sit regulanda, 5. 122. quid dicendum sit de cambio cum recipi, & de cambio ad mundinas, 5. 123. quæ conditions requirantur ad cambiæ ex Bulla Pii V. ibidem. cambium etiam minutum, sive manuale vel licetum, 5. 124. iustum sit etiam in tali cambio lucrum aliquod accipere pro pecunia meliori, & nobilitatis conditions, 5. 125. & hoc etiam licitum est non tantum Camforibus publicis, sed etiam privatis personis, 5. 126. ex quibus capitibus sumenda sit regula pretii justi cambiæ, 5. 126. Dominum.

Coffitatis votum. V. Votum Coffitatis.

Confessio reservandi in foro conscientie est potestas in Ecclesia confituum tria concurrent, & jure Ecclesiastico est iustum, ibidem. quorūplex sit beneficium, 14. 60. beneficia simplicia quomodo a duplicitate differant, ibidem. beneficia Ecclesiastica tribus modis communiter obtineri solent, 14. 61. quæ conditions requirantur, ut quis idoneus censeatur ad beneficium aliquod Ecclesiasticum, 14. 62. quam dicuntur Ecclesiastica beneficia digni, & quinam indigni, 14. 63. quomodo Ecclesiastica beneficia finis semper dignioribus conseruanda ibidem, beneficia Ecclesiastica quatuor modis amittuntur, & vacant, 14. 64. ad resipitentem perdonalem tenentur omnes habentes beneficia cutata, 14. 65. quid per talen residentiam intelligatur, ibidem. quinam sit causa ab huiusmodi residencia excusat, 14. 66. talis residencia est etiam de jure divino, 14. 67.

Beneficiarii fructus sive superfluo in pios usus expendere debent, 14. 68. quid per pios ulsi sit intelligentib; ibidem, beneficiarii, qui beneficii fructus sive sufficiencia superfluo in profisos ulsi expendit, non solum mortaliter peccat, sed etiam ad resipitentem tenetur, 14. 69. quinam censer debeat congrua beneficiarii sufficiencia, ibidem. quid dicendum sit de commendariis, sed equitibus S. Jacobi, & Sancti Jo. Baptiste, 14. 70. Beneficiarii Divinum Officium recitare tenentur, 14. 71. regulariter, & ordinariè loquendo plurimul beneficia habere non licet, 14. 72. in quibusdam tamensibus licet etiam sine dispensatione, ibidem. quandoan adhuc requiratur specialis Papa dispensatio, 14. 73. quinam sit iusta dispensandi causa, ibidem. Panis quid sit, & quid hoc nomen indicet, & quorūplex sit, 14. 74. quomodo conveniat cum beneficio, & ab eo differat, ibidem. quinam penitentia beneficis imponere possit, 14. 75. quinam sit iusta causa concedendi penitentem, ibidem. ad hoc ut penitentia-

sit iustum premium cuiuscumque census, ibidem, exponuntur conditiones ex Bulla Pii V. requisita in emptione census, 14. 84. & seq.

Character quid sit, 16. 28. V. Sacramentum. Charitas quid sit, & quodnam ejus principale objectum, 10. 47. non solum erga Deum veratur, sed etiam erga proximum, ibidem, datur preceptum Charitatis diligendi Deum super omnia appetitiva, & prælativa, 10. 48. quo tempore hoc preceptum obligat, 10. 49. & seq. datur etiam preceptum Charitatis erga proximum, & quo tempore obligat, 10. 51. quid nomine proximi intelligendum sit, ibidem. quinam ordo servandus sit in dilectione proximi, 10. 52. effet etiam speciale preceptum Charitatis de iniunctis diligendis, 10. 53. iniunctio vejania petenti non tenetur injuriam ita remittere, ut ejus satisfactionem apud Judicem exigere non possimus, 10. 54. quo pacto iniuncti possint odio haberi, 10. 55. qui & quot sit aliud Charitatis erga proximum, 10. 56. Eleemosyna quid sit, ibidem. V. Eleemosyna, quanam sit via Charitati opposita, 10. 59.

Circumcisio in lege veteri gratiam contulit ex opere operato, 17. 66. V. Baptismus.

Circumstantia peccatorum quanam exprimenda in Confessione, 21. 172. & seq. V. Confessio. Commutatio quid sit. V. Contractus.

Commutatio quid sit. V. Contractiva.

Confessio Sacramentalis, quid sit, 21. 179. fuit à Christo immediate instituta, 21. 170. effecitaria ex precepto divino, 21. 175. instituenda censuram censuram est de jure humano Ecclesiastico, ibidem. tres sunt Censura species, scilicet, Excommunicatio, Suspensio, & Interdictum, 13. 6. non omnis poena Ecclesiastica est censura, licet omnis censura non poena Ecclesiastica est censura, 13. 7. dividitur accidentiter in eam, quæ est à iure, & eam, quæ est ab homine, 13. 8. item in eam, quæ est late sententia, vel sententia, scilicet communitaria, & etiam in justam, & injustam, ibidem, potest sententia censura alta est ordinaria, alia delegata, 13. 9. ordinaria potest in Prelatis Ecclesiasticis habentibus jurisdictionem in foro exteriori non impediat, 13. 10. Parochus non habet potest ordinaria censura in suo subditos, 13. 11. potest delegata in illis reperitur, quibuslibet habentibus potest ordinariam commissariam, 13. 12. quinam sunt talis potestis espaces, & qui non, ibidem, in quo differat potestis ordinaria censura delegata, & in quo convenienter, 13. 13. quæ conditions requirantur in ferente censuras, ut eas valide ferat, 13. 14. censura etiam metu extorta est valida, ibidem, qui sit ferenda censura secundum communem Ecclesiæ proximam, 13. 15. quænam sunt conditions ex parte subjecti requirantur ad eam incurram, 13. 16. quomodo Ecclesia mortuos interdum excommunicet, & absolvat, ibidem, nec potest ante ultimam rationem, ne amentes censuris ligari possint, 13. 17. quibus censuris Communis, vel Collegium ligari possit, 13. 18. delinquens extrâ territorium Prelatis non ligatur censura ab eo latente, tamen, si in delicto, & inde potest exire, 13. 19. potest etiam Episcopus ferre censuram in alienum in sua Diocesis delinquenter, & ibidem, censura lata contraria, aliquid facientes non ligat mandates, vel consuletes, nisi in sententia censuræ exprimantur, 13. 20. si exprimantur, & revocetur mandatum, vel consilium, & nihilominus sequitur effectus, an censuram incurrit, 13. 21. quomodo cadem persona pluribus censuris simul ligari possit, 13. 22. ob quā causam ferri possit censura, 13. 23. & seq. non potest pro peccato præterito commissari ferri censura, 13. 24. an ad incurram censuram requiratur peccatum proprium, vel sufficiat interdum alienum, 13. 25. quatuor sunt causæ ab incurrētis censuris excusantes, 13. 26. prima est ignorancia invincibilis, tamen iuri, & quam facti, ibidem. secunda est impotens, vel metus gravis faciendo id, quod sub pena censura faciendum præcipitur, 13. 27. tertia est appellatio in iustitiam, & debitis facta, 13. 28. quarta est voluntas, scilicet censuris illius, in cuius favorem censura lata fuit, 13. 29. aliae etiam causæ excusantes ab incurrētis censuris affiguntur possunt, ibidem, quis absolvere possit a censuris incurrit, 13. 30. quid requiratur ex parte absolvens, & absolvendi, 13. 31. una censura auferri potest ad aliae remanente, ibidem.

Census quid sit, 5. 95. quomodo ab aliis contractibus differat, 5. 96. census licite vendi, & emi potest, 5. 97. in quibus rebus census exari potest, & institui, 5. 99. & quorūplex sit, census, & quod eius species, 5. 101. conditions ex parte naturæ ad censualem contractum requirunt, 5. 102. quodnam

Matrix Theolog. Moral.

Zz 3

INDEX RERUM NOTABILIUM.

Numerus prior Disputationem, posterior vero
marginalem Numerum designat.

A

Bbates, Piores, & Superiores Regularium quorundam peccatorum absolutionem sibi reservare possunt. Vide Casus referendi.

Abortum animi factus procurare per se, & direcere namquam licitum est, 8. 30. quando licetum si faciat indirecte & per accidens facere, 8. 31. Absolutionis pars intrinseca, & essentialis Sacramentum penitentia, 21. 101. ordinaria non quilibet. Sacerdos validè absolvere potest, sed tantum certam habens jurisdictionem, 21. 100. an quilibet Sacerdos potest quilibet absolvere saecula a venialibus, 21. 202. potest amplius Sacerdos quilibet absolvere, non tantum in articulo, sed etiam in pericolo mortis, 21. 203. ponitam praeferre Parochi, vel alio Confessori delegato, 21. 204. haec facultas concessa est etiam Sacerdotibus excommunicatis, suspensis, & hereticis, 21. 205. V. Confessio. Quis a censuris absolvere possit. V. Censura.

Accratio personarum quæ dicatur, & quale sit peccatum, 6. 4. & seq.

Acedia, quid sit, & quomodo tale peccatum comitteratur, 15. 149. Accusatio quomodo a denunciante differat, 6. 34. in quibus casibus sit obligatio denunciandi crimen publica poenitentiæ, 6. 35. quid requiriatur, ut accusetur, vel denunciatur judicialiter, 6. 36. quando & quomodo peccat qui non recusat, vel denunciatur delinquente, & quando ad restituendum tenetur, 6. 41. & sequentib; V. Iudex. Quinam accusatores erint in iudicio universalis, & quomodo accubant, 20. 15. V. Iudicium Universale.

Adoratio est actus virtutis Religionis, & est multiplex, 11. 16. & seq. trium Trinitatis debetur per cultus, & honor latræ, ac etiam Christo Domino, 11. 18. humanitas autem ejus, si prefiguratur, & in e confideretur, veneranda est tantum adoratione Hyperdulia, & non latræ, 11. 19. Imago Chr. adoranda est cultu latræ, adoratione tamen respectiva, non abolenda, 11. 20. Crucifixum Christi adoranda est adoratione latræ eodem modo, 11. 22. Virgo Deipara adoranda est adoratione latræ eodem modo, 11. 22. Virgo Deipara adoranda est adoratione, non latræ, sed Hyperdulia, 11. 23. Sancti, ac coram reliquias cultu. Dulce venerari possunt, ac debent, 11. 24.

Adulterium, quid sit, 11. 121. quid ratione adulterii sit restitueendum, 9. 45. quo sensu adulterii dicatur, est contra iustitiam, 9. 46. adultera non teneunt filium ex adulterio suscepimus detegere cum discriminare virgines, 9. 47. in quo casu ad id teneantur, 9. 50. adulteri, cui probabilitas conflat spiritum natum esse filium suum, tenent ex iustitia ad damnata reparanda, 9. 54. an si in dubio, teneantur, 9. 55. à quo debeat alimenta recipere filius illegitimus, cuius pater ignoratur, 9. 56. adulterium est causa sufficiens divorzio quod ad thronum, & habitacionem, non tamen quod vinculum conjugale, 27. 128. V. Divortium.

Advocati quatuor sunt conditiones, prima est peritia, ac diligentia convenientia, 6. 58. secunda est iustitia in exhibendo patrocinio, 6. 59. potest tamen minus probabilem in concurso probabilioris defendere, 6. 60. tercia est fidelitas in agitatione

cause, 6. 61. quarta conditio est, ut pro agitatione cause jumentum pretium accipiat, 6. 62. aliquando tenetur gratis patrociniari pauperibus, ibidem, haec quatuor conditiones de aliis etiam Curia Officialibus servata proportione intelligi debent, 6. 63. Etas, necessaria ad sponsali inveniuntur quænam sit, 20. 68. requiritur septimum complemunt ita ut ultimus dies saltem sit inchoatus ib. haec requista in mare, & formina ad matrimonium contrahendat. V. Spousalia, & Matrimonium.

Affinitas quid sit inter quas personas, & ex quo copula contrahatur, 20. 152. menlurantur gradus affinitatis iuxta gradus consanguinitatis, ibidem. Matrimonium non dirimit, nisi huc Ecclesiastico, 20. 113. V. Matrimonium.

Aggrégatio occiso licita est in propria vita defensionem, cum moderamine tamen inculpata tutela, 8. 11. & 11. 110. etiam ad bonorum exteriorum conservationem, si utrumque occidere, si alter salvari non possunt, 8. 33. & id non solam Laicos, sed etiam Ecclesiasticis licitum est, 8. 24. hoc etiam ad defensionem proprii honoris licite fieri potest a Laicos non tam a Clericis, 8. 25. & tandem fieri etiam potest licite ad defendendam vitam, & bona proximi, 8. 26.

Ambitus quid sit, & quale sit peccatum ex genere suo, 15. 38. V. Superbia.

Anima corporibus egressa quomodo judicentur, & ad loca de sinistris defecantur, 24. 46. V. Purgatorium.

Antichristi adventus est signum Iudicis universalis appropinquans, 18. 17. quænam erit Antichristi genealogia, quinam ejus mores, doctrina, & regnum, auctorem quinam ejus similitudines, & excludit, 18. 18. V. Judicium universale.

Aqua simplex naturalis, & elementaris est legitima materia remota Sacramenti baptismi, 17. 16. materia vero proxima abilio ex aqua naturali, 17. 17. & haec est ablilio paffi, non activa, ibidem. V. Baptismus, aqua est vino permiscenda in Calice ante consecrationem Eucharistie in parva quantitate, 18. 19. non tamen necessitatem Sacramenti, sed præceptum tantum Ecclesiastici, ibidem. Haec aqua debet esse naturalis, non artificialis, 18. 20. V. Eucharistia.

Artifices diebus festis ab operibus servilibus abstinent tenentes ex tertio Decalogi præcepto, 11. 72. quæ opera servilia dicuntur. Ibiidem, V. Decalogi præcepta.

Assicuratio quid sit, 5. 158. est contractus licitus, ibid. quæ conditions ad hunc contractum requirantur, 5. 159. & 160.

Attrito quid sit, 21. 39. duplex est motivum alignatur, scilicet, metus pugnae, & peccati turpitudinis, 21. 40. quid sub nomine poena intelligatur, & quomodo, ut talis metus sit bonus, & honestus, ibidem, quæ peccati turpitudis si sufficiens motivum Christianæ atritionis, 21. 41. atritio non potest dici ex motivo Charitatis proxime, & immediate, 21. 42. formalis motivo contritionis, & atritionis alignatur, ibidem, in quo atritio, & contritio convernunt, & differant, 21. 43. quo sensu atritio possit fieri contritio, & quomodo non, 21. 44. quomodo peccator virtute Sacramenti ex atrito dicatur fieri contritus, 21. 45. sufficit atritio etiam cogitatio, ut talis, ad recipientiam abolitionem, & graciem Sacramentalem, 21. 46. & seq. debet esse dolor formalis de peccatis, & in eundem sufficit virtualis, 21. 45. opus non est talem dolorem semper praecidere

NOTABILIUM.

723

cedere confessionem, se fatus est, si sequatur ante absolucionem, 21. 49. & seq.

Avaritia quid sit, & quando sit peccatum mortale, vel veniale, 15. 139. quæ, & quot sint filii Avaritiae, 15. 140. V. Vicia capitalia.

Aureola quid sit, & quotuplex, 28. 125.

B

Baptismus quid sit, & in quo ejus essentia consistat, 17. 3. est necessarius non tantum necessitate præcepti, sed etiam mediis in re, vel saltem in voto, 17. 4. in adulis supplici potest Sacramentum Baptismi per conditionem votum ejus in se continentem, 17. 5. & tale votum non necessari debet esse explicitum, sed interdum sufficit implicium, ibidem. potest etiam supplici per martyrium, quando adest baptismi impossibilitas, quod ex singulari privilegio habet vim conferendi primam gratiam, 17. 6. non tantum baptismus adulorum, sed etiam infantum per martyrium supplici potest, 17. 7. confert martyrium gratiam mortaliter, non physice, non tamen active ad instar Sacramentorum, sed tantum passive, ibidem, declaratur divisio baptismi fluminis, flaminis, & sanguinis, 17. 8. sicut à Christo Domino institutus ante ejus passionem, 17. 9. non tamen ex Scriptura assignari potest certum, ad determinatum tempus, qui ante ejus mortem fuerit institutus, 17. 10. non statim, sed post initium caput sub principio, 17. 11. neque caput sive sub principio statim post Christi mortem, vel ejus resurrectionem, 17. 12. sed tantum post sufficientem, & solemni Evangelii promulgationem universi Orbis factam, 17. 13. quandam facta fuerit sufficientis & solemni Evangelii propagatio, ita ut omnes obligare ceperit, 17. 14. sola aqua simplex naturalis, & elementaris est legitima materia remota hujus Sacramenti, abluta vel proxima, 17. 16. & sequentib; baptismus sit per immersionem, de necessitate Sacramenti est, quod potest etiam immersare se in voto respetu objecti beatifici, 17. 17. principalius tam in fructuone, quam in vidente, 17. 18. quia amor magis unius Deo, quam cognitione, & hic est amor amicitie, 17. 19. gaudium, & delectatio ad voluntatem pertinet, non ad intellectum, & sicut ejus passiones, non actus, 25. 18. beatitudine delectationem, & gaudium necessari includit, 17. 19. certum est de fide beatitudinem partis esse perpetuam, 25. 22. non tamen intrinsecum, & ex natura sua, sed ex sola Dei voluntate eam conservantis per continuationem influxus, 25. 23. & licet ex intrinsico dixerit terminata, intrinsecum tamen duratur, ibidem, perpetuas non est de scientia beatitudinis proprias sumptus, 25. 24. quo sensu de ejus essentia dici possit, ibidem, quoniam beatitudine annexus habet perpetuitatis securitatem, haec tamen non est de ejus essentia, 25. 25. quoniam beatitudo sicut impeccabilis, & impeccabilis beatitudinem sequitur, 25. 26. beatitudine formalis intensive imperita in beatis est inequalis pro qualitate meritorum, 25. 28. opus tamen non est in omnibus sicut qualem, ibidem, parabolam operatorum quomodo sit intelligenda, 25. 29. beatitudine essentialis est & qualis in omnibus, non tamen accidentalis, ibidem, quoniam non intelligendum sit dictum de mormuratione operatorum adversus Patrem familiam, 25. 30. quoniam quilibet beatus de sua visione, & fructuone sit contentus, ibidem, unde oritur haec inqualitas in beatitudine, 25. 31. & sequentib; perfectior intellectus cum equali lumine perfectiores videntur, elicer potest, 25. 32. quid dicendum sit de inqualitate beatitudinis inter homines, & Angelos, 25. 35. V. lumine glorie.

Baptismi Minister duplex est, solemnitatis, & necessitatis, 17. 32. in calo extremæ necessitatis qualibet persona humana rationis participes est hujus Sacramenti idoneus Minister, 17. 33. in calo qualis ordine inter personas sit observandus. ibidem. si unius plures simul baptizant, est verus baptismus, & in eo calo eisplures baptizata, 17. 34. si plures eundem hominem baptizant simul abluunt, & debitan formam proferendo est validus baptismus, & unus, non pluribus baptisimis, 17. 35. si plures simul baptizant, uno prius altero, vel abluente, vel formam prolationem abluvente, ille solum baptizat, alter vero nihil efficit, 17. 36. non valer baptismus a pluribus collatis, si unius materialis abluhit, & altera formam ibidem, si plures abluant, & hanc formam proferant: Non se baptizamus in nomine &c. nullus est baptismus, 17. 38. quilibet homo in statu vita, sive adultus, sive infans, sive vir, sive femina est subjectum baptismi idoneum, 17. 40. quoniam licet baptizare infantes nondum totaliter ex ueste Mariæ egrotos, 17. 41. quid dicendum de monstris, 17. 42. quid de ambientibus, 17. 43. quoniam licet infidelium infantes in uestibus parentibus baptizare, 17. 44. justificari etiam teneatur ad susceptionem baptismi potest sufficiens ejus promulgationem, 17. 45. quæ dispositions in adulis requirantur ad baptismum fructuose recipiendum, 17. 46. potest qui accedere cum dispositione ad valorem baptismi sufficiente, & non ad effectum baptismi, qui est gratia, ibidem.

Baptismi primus effectus est characteris impressio, 17. 48. secundus est gratie habitualis infusio una cum virtutibus Theologicas, 17. 49. tertius est remissio non tantum peccati originis, sed etiam omnium actualium ante baptismum commissorum, 17. 50. non tantum quod culpm, sed etiam quod probabilioris defendere, 6. 60. terciam est fidelitas in agitatione

Matri Thelog. Moral.

Z 2 a Bea-

peccatum, 2. 181. an, & quomodo inferior in lege Superioris dispensare possit, 2. 182. ad justam dispensationem iusta requiritur causa, 2. 183. licet potest in sua lege dispensare, etiam si de jure causa dubitet, 2. 185. invalida est dispensatio data ab inferiori in lege Superiori sine legitima causa, 2. 186. non tamen data ab Superiori in lege propria a se data licet peccatum sic dispensando, 2. 187. quod peccatum sit sine iusta causa dispensare, 2. 189. quando cessante causa dispensationis cesse dispensatio ipsa, & quando non, 2. 190. quid requiratur ut dispensatio sit valua, 2. 193.

Divorcium quid sit, & importet, 10. 127. adulterium est causa sufficiens divorcius quod thorum, & habitationem, non tamen quod vinculum conjugale, 10. 128. potest haec separatio fieri a conjugi innocentie licet, & juste quod thorum propria auctoritate, & absque Judicis sententia non tam suadit habitationem, ibidem. quid nominis adulterii sufficiens est divorciuum sit intelligendum, 20. 129. quod peccata contra fidem conjugij sub adulterio comprehendantur, quod sufficiens causam ab divorciis probant, ibidem. quando adulterium sit causa sufficiens divorci, tamen non, 10. 130. & sequitur fieri divorci, quod thorum, & habitationem etiam alii de causis ab adulterio diffinunt, licet non in perpetuum, 10. 134. quemam sit hujusmodi causa, ibidem. quo pacto facta divorcio ex a iure lictum sit utriusque conjugij mutatio statum, 20. 135.

Dominum quid sit, 3. 4. aliud est: jurisdictionis, & aliud proprietas, & hoc duplex, aliud perfectum, aliud imperfectum, 3. 5. dominum fundamenatum est titulus, traditio autem conditio, 3. 6. dominum quomodo ab ususfructu differat, 3. 7. latius pater, quam proprietas, ibidem. Usus quid sit, & quotuplex, 3. 8. etiam in rebus suis consuetus, probilbus uero a domino distinguuntur, 3. 9. dominum proprium dictum quid dictum super usum rei, 3. 10. Fratres Minorum non habent dominum rerum, sed tantum nudum ipsum, & facti, 3. 11. catena dominii divisiones, 3. 13. quipnam sunt dominii capaces, 3. 15. etiam parvuli, & amientes sunt dominii capaces, 3. 16. & sequitur quorum rerum sunt familia, & servi possunt habere dominium, 3. 18. & seq. quo iure Religiosi proficiunt a dominiuum in habitibus, 3. 20. Beneficiis, & dominii suorum reddituum quoad patrem congrex sufficiencia necessaria loquendo de dominio, quod est fructus, non proprietatis, 3. 23. quid dicendum sit de parte redundantia, & superflua, 3. 25. omnia infra hominem cadunt sub natura prius dominio, 3. 28. potest etiam unus homo in alio hominem habere dominium, 3. 29. non tantum iurisdictionis, sed etiam proprietatis, 3. 30. Pater dominium naturale habet etiam proprietatis in filium, ac etiam Dominus in servum seu bellum captiuum, ibidem. homo dominum non habet vice sua, sed tantum est procurator, & custos, 3. 31. habet tamen dominium proprii famae, & honoris, licet non sine iusta causa possit illa prodigere, 3. 34.

Dominum rerum in statu innocencia, & in plura lege natura non erant distincta, 3. 38. in statu naturae lapso post peccatum fuit distincta, 3. 39. omnia ab initio dicuntur sive communitate de jure naturali non possit, sed negativae, tamum, 3. 40. divisio rerum post Ad peccatum non fuit facta per legem naturae, nec per divinam, sed per humanam prouisionem, 3. 42. qui sensu dicitur communitas rerum sive de jure naturae in statu innocencia, 3. 43. quomodo de facte fuit facta prima rerum divisio per legem humana, 3. 44. triplex est modus acquirendi rerum dominium, 3. 47. res qua nullius sub dominio, spectato iure naturae, & genito sunt primo occupantis, 3. 48. quid dicendum de thetacis, 3. 49. alienis in agro alieno latere thetacum posse agrum illum emere communio pretio sine illa redefinitione obligationis, 3. 50. quid dicendum de bonis, qua vacanti dicuntur, & pro derelictione habentur, 3. 51. quid dicendum de bonis incertis, 3. 52. quomodo acquiri possit rerum dominium per prescriptionem, 3. 54. quid sit praescriptio, vel ius capio, 3. 55. talis acquirendus etiam in foro conscientiae valet, ibidem. conditions praefectionis, ut dicatur legitima, 3. 56. & seq. quid sit professio, ibidem. bona fides quid sit, 3. 57. quandam dubium bonam fidem impedit, & praecriptionem, ibidem. qui sit titulus, 3. 58. quodnam dictum alegre constitutum ad praecriptionem inducendum, 3. 59. modus acquirendi dominium iure bellii, 3. 60.

Donatio duobus modis fieri potest, 4. 43. donatio proprii dicta quid sit, ibidem. excludi tantum debitum iuris, non autem gratitudinis, ibidem. tres principes conditions ad eam requiriuntur, 4. 44. donatio dominum transfert rei do-

nata in donatarium, ibidem. mutuum requirit consentum, ut effectuum inducat, ibidem. que donationes sunt validae, & que invalide, 4. 45. nullam obligationem donatio inducere potest ante donationem accepti, ibidem. ultra tres conditiones assignatas donationem etiam exigit alias ad promissionem requiri, 4. 46. varia sunt donationis species, 4. 47. quibus de causis donatio revocari possit, 4. 48. donatio facta causa mortis potest a donatore si quis ad mortem revocari, ibidem. donatio remuneratoria propter ingratitudinem revocari non potest, 4. 49. quomodo intelligendum sit revocationem donationis fieri posse ob problem posse habitam, 4. 50. donatio non reviviscit, si sili post donationem natu adhuc vivente parte moriuntur, ibidem.

Dubium. V. Conscientia.

Duelum quid sit, & quomodo a bello differat, 10. 122. in quibus casibus licitum, ibidem. que potest sint contra duelantes constitutae, 10. 124. non licet viro flosili acceptare duelum, ne vilis habeatur, nisi in certis quibusdam casibus 11. 125.

Ecclesia potestatem habet reservandi causas in foro conscientiae, 2. 219. habet etiam potestatem instituendi impedimenta Matrimonii, non tantum prohibentia, sed etiam dirimenti, 20. 88. habet potestatem potestatem serendi censuras, 13. 4. & haec potestas est de jure divino, instituta tamen censoriarum est de jure humana Ecclesiastico, 13. 5. V. Censura.

Electio indigne ad aliquod officium absque peccato fieri nequit, 6. 3. in officiis facultaribus distribuendis non est obligatio semper eligendi digniores, nisi in cauconis, & sed sufficiere eligere dignum, 6. 4. est tamen obligatio dandi haec officia dignioribus regulariter, & magis frequenter, 6. 5. an, & quomodo haec facultaria officia licet vendi possint, 6. 6. grave peccatum est beneficia Ecclesiastica indigne conferre, 6. 7. beneficia curam animalium annexam habentia dignioribus conferri debent, in distributione verbi simplicium non est tanta obligatio, 6. 9. eadem obligatio est eligendi digniorum in Praeclarum regularem, ac ad curam animalium, 6. 10. in quibus casibus minus dignum eligere licet omisso digniori, 6. 12.

Elenco quid sit, & quotuplex, 10. 56. ea lit sub precepto charitatis, 10. 57. quo tempore hoc praeceptum obligat, 10. 58. de quibus bonis fieri debet, 10. 59. praeceptum hoc etiam tempore necessitatis extrema non obligat ex jussu, sed tantum ex misericordia, & charitate, 10. 61. quomodo intelligendum sit, quod tempore necessitatis extrema omnia sunt communia, 10. 62. ex iuncte acquisiti cum iniuria alterius eleemosyna distinctor potest, 10. 63. quam elemosynam licet facere possint, 10. 65. quis nam elemosynam recipere possint, 10. 66. simulantes paupertatem tenentur ad restitutionem, & cui restituere debent, ibidem.

Emphyteus, & feundum quid sit, 3. 112. quomodo inter se convenienter hi contractus, & quomodo differant, 3. 113. quomodo differant ex ceteris contractibus, 3. 114. contractus libellarius quid sit, ibidem. conditions horum contractus generales, 3. 115. quid sit iusta pena pro Emphyteusi solvens, ibidem. conditions speciales Emphyteus, 3. 116. conditions speciales feundi, 3. 117.

Empotio, & venditio quomodo differant a simplici permutatione, 3. 11. conditions ad illas requiri, 3. 12. pretium rerum duplex, 3. 13. cauca quod interdum licet rem plurim vendere, quam se valeat, 3. 14. quid sit contractus hujusmodi, & quomodo ab aliis differat, 3. 15. hic contractus etiam ante meritis traditionem, vel pretii solutionem efficiat per factum ex motivo contrahentium consentia, ibidem. quando licet res carius vendere, vel vilius emere, 3. 16. an tempore feritatis, & inopinata rursum sit lex, seu praeiurata frumenti, 3. 17. cui post celebratum contractum res vendita pereat, vel deterior, aut melior fiat, 3. 18. & seq. quamvis hic contractus sola contrahentium conventione perficiatur, emptor tamen non sit dominus rei ante ipsum traditionem, ibidem. ob solam solutionis dilatationem non licet res carius vendere, quam valent numerata pecunia, 3. 20. potest tamen aliquo modo id fieri ratione periculi, & expensarum, quibus vendor se exponeat numerata pecunia, 3. 21. & multo magis ratione danni emergentis, & lucri celsantis, 3. 29. non licet minoris censure ob solam anticipatam

solu-

solutionem, si nulla alia subiicit causa, 3. 23. qui scit rem brevi minus valutur licet potest vendere pretio currenti, 5. 27. in quibus circumstantiis vendita minoris est possit anticipata pecunia, quam res ipsa contineant, 5. 27. quando debita sunt liquida, & sine periculo recuperationis licet fieri nequit, 5. 28. lucrum, quod provenit ratione solus temporis non est licitum, ibidem. licita est emptio, & venditio rei cum pacto de retrovendendo, 5. 30. hujusmodi pactum tripliciter fieri potest, ibidem. ut talis contractus sit licitus, gravamen emptori, vel venditori impositus juste compensari debet, 5. 31. que monopolia sunt illicita, & prohibita, 5. 33. convention mercatorum de non vendendo, nisi pretio superno in latitudine iusta est peccatum, non tantum contra charitatem, sed etiam contra iuritiam, 5. 35. justitia pretii unde sit defumenda, 5. 36. quomodo licitum sit alias merces vitiis pretio emere, ut potest carius vendantur, & quomodo non, 5. 37. potest Princeps ex iusta causa privilegium concedere, ut non nisi certi mercatoris certas merces vendant, & negotiacione exercant, 5. 38. quod negotio vitari possit, & illicita reddi, 5. 39.

Epicheia quid sit, 2. 212. quando lex per Epicheiam celsit, 2. 213. potest etiam cessare per interpretationem ipsius, 2. 214. quomodo interpretatio differat ab emendatione legis, quod sit per Epicheiam, ibidem. & hoc intelligendum est non tantum de interpretatione generali, que legislatori competit, sed etiam privata, & particulari, 2. 215.

Episcopatus novum habet characterem impressum ab aliis versum, & etiam a Sacerdotali distinctum, 19. 17. Episcopatus sicut Sacerdotum supponit, 19. 18. character Episcopalis sit dignior Sacerdotali, 19. 19. Eucharistia est Sacramentum, nova legis a Christo Domini in ultima Cena institutum, 19. 3. quid sit, & quomodo definatur, ibidem. hoc Sacramentum est re permanente consueta, non in transiente, 19. 4. species panis, & viaticum ad ratione elementalem hujus Sacramenti, non tantum Corpus, & Sanguis Christi in rigore loquendo, 19. 5. quamvis hoc Sacramentum essentialem, & in re solis species sacramentales importet, adhuc tamen connatur Corpus, & Sanguinem Christi sub ipsi contentas, 19. 7. hoc Sacramentum simpliciter, & absoluto dicitur unum, non unitate indivisibilis, sed integratis, 19. 9. quod nunc iure Sacramentorum Confessio Sacra Communioni primitenda sit, 19. 17. ad percipiendam primariam hujus Sacramenti effectum prater statum iustitiae, & sanctitatis necessariam non est aliquis devotionis affectus, 19. 18. ad receptionem Eucharistie requiri etiam, ut recens est iustus, 19. 19. causa, in quibus licet non iustus Eucharistianus fuere, 19. 20. requiritur tandem, quod nulla Ecclesia prohibito talem perceptionem impedit, 19. 21. pluribus modis hoc Sacramentum fulciri potest, 19. 22. foli homines viatores, & baptizati sunt hujus Sacramenti capaces, ibidem. etiam infantes sunt hujus Sacramenti capaces, non tamen expedite de facto, hoc Sacramentum illi praebet, 19. 24. quid dicendum sit de amentibus, ibidem, quia aetate pueri sunt huius Sacramenti capaces, & eis ministeri debet, 19. 25. etiam muti, & surdi at nativitate sunt hujus Sacramenti capaces, eisque ministrari debet, 19. 26. tui etiam ad mortem damnati sunt Eucharistie capaces, possunt tamen auctoritate Ecclesie privari, 19. 27. Laici non tenentur communicare sub utraque species, 19. 28. Iouis Sacerdos est legitimus Minister Eucharistie conficiens, & Ordinarius Minister administrationis illius, 19. 29. extraordinarius autem potest esse etiam Diaconus, ibidem. an Laicus in causa necessitatis possit infirmo hoc Sacramentum ministrire, 19. 31. nullus Sacerdos potest licet alteri Eucharistiam ministrire, nisi sit eius proprius pavor, vel ex ejus commissione, sed fieri est expella, vel rationabiliter praeiuncta, 19. 32. que difficultas in Sacerdote hoc Sacramentum conficiens, vel ministrante, 19. 33. probablest est fidelem in causa necessitatis Eucharistiam ab excommunicato, degradato, & heretico sumere posse, 19. 34. quomodo debet gerere Minister cum peccatore Eucharistiam petente, 19. 36.

Eucharistia communionis in Paschate praeceptum quos obligat, quo tempore, 12. 51. praeceptum de communione non tantum Ecclesiasticum est, sed etiam divinum, 12. 52. quo tempore praeceptum hoc obligat etiam de jure divino, 12. 53. hoc praeceptum non est ita Paschale affixum, ut qui tunc non communicaret, non obligetur ad communicandum amplius eo anno, 12. 54. an prvidens se in paschate legitimè impediendum debet praeceptum præventione solvere, communione anticipando, 12. 55. qui scienter, vel ignoranter in Paschate communicavit in statu peccati Ecclesie præcepto satisfacti, 12. 56. quod Eucharistia non sumatur indigne, præceptum est divinum, non Ecclesiasticum, 12. 57. ad impletionem hujus præcepti requiritur, ut Eucharistia in propria Parochia sumatur, 12. 58. que-

58. quia persona hoc precepto adstringantur, 12. 19. excommunicatio quid sit, 13. 33. quibus bonis excommunicatio prius, ibidem, dividitur propriè & principaliè in maiorem, & minorē, 13. 34. quid sit excommunicatione maiorē, & quomodo differat à minori, ibidem. quid sit excommunicatione minorē, & quis proprius, & adæquatus ejus effectus, 13. 35. quamvis excommunicatus minori excommunicatione peccatum mortaliter recipiendo sacramenta, adhuc tamē validē ea suscipit, excepto pœnitentia sacramento, nec irregularitate incurrit, 13. 76. quinam ab solvore possit ab excommunicatione minori, ibidem, dividitur ulterius in excommunicationem à jure, & ab homine, in generalē, & speciem, & quomodo differat, 13. 37. præterea dividitur in iusta, & iniusta, validam, & invalidam, 13. 78. causa legitima, & iusta ferendī excommunicationē majorē est peccatum mortale contumacia annexum, ibidem, quando excommunicatione infligitur absolūtē, & sine illa specificatione, intellegi debet de excommunicatione majori, 13. 39. plures, & varii sunt excommunicationis majoris effectus, 13. 40. primus est privare excommunicationem fætem non tolerari communibus Ecclesiæ suffragiis, 13. 41. excommunicati ali sunt tolerati, alii non tolerati, & ihi omnes huiusmodi suffragiis privantur, 13. 42. probabile tamē est excommunicationem contritum, & pœnitentem illa non privari, 13. 43. suffragiis verò, & orationib⁹ privatis nullus excommunicatus privatur, 13. 44. secundus excommunicationis majoris effectus est privare excommunicationem communione sacramentorum tam activa, quam passiva, 13. 45. nisi tamē ignorancia invincibilis, vel alia gravis necessitas excusat, ibidem. Excommunicatus administrando sacramenta si irregularis, non tamē ea suscipit, nisi sit sacramentum Ordinis, 13. 46. omnia sacramenta ab excommunicato suscepit sunt valida, & rata, excepto pœnitentia sacramento, etiam illictè recipiantur, 13. 47. quo pacto etiam pœnitentia sacramentum ab excommunicato susceptum sit validum, 13. 48. omnia etiam sacramenta ab excommunicato administrata excommunicatione majori sunt valida, & rata praeter pœnitentiam, 13. 49. sacramentum pœnitentia ab excommunicato non tolerato collatum est nullum ob defectum iurisdictionis 13. 50. collatum autem à tolerato est validum, nisi alunde efflentem habeat defectum, 13. 51. tertius excommunications majoris effectus est privatio uis Divinorum officiorum, ac etiam Ecclesiæ seipsum, 13. 52. quid nomine Divinorum officiorum intelligatur, ibidem. quartus effectus est incapacitas, & inhabilitas infirmatio, etia Ecclesiastica, & ad fructus eorum, 13. 53. quintus effectus est privatio iurisdictionis Ecclesiastica externa, 13. 54. sextus effectus est privatio communicationis forensis, 13. 55. an contradicat ab excommunicato facti sine validi, 13. 56. testamento ab eo factum etiam validum, & ratione circumstantiarum, 13. 57. potest quis licet ad evitandum gravia tormenta fallum crimen sibi imponere, 13. 58. quando licet quibusdam de causa crimen alterius occulatum alteri derelgere, 13. 59. delictum duobus modis publicum dicit potest, 13. 60. non est peccatum contra justitiam crimen aliquis alicuius publicum alibi manifestate, ubi neficitur, 13. 61. quando qui dereliquerit mortaliter peccat, & ad restitutionem teneatur, & quando, non, 13. 62. & sequentia quod fama restituitur nequis, per pecuniam compendiari non potest, 13. 63.

Excommunicatione major variis de causis incurrat potest, 13. 64. qua ratione excommunicationem majorē incurrit, qui Clericus percussit, 13. 65. quibus causis tamē incurrit, vel non, 13. 66. quibus causis ab hac excommunicatione Papa reservata possit Episcopus solvere, 13. 67. quibus causis non tenetur Judicis denunciacionem, sub pœnitentiæ communicatione imperanti obtemperare, 13. 68. & sequentia excommunicatione potest non poterit ob peccatum mortale exteriorum annexam habens contumaciā, 13. 69. & hoc debet esse proprium, & non sufficiat alienum, ibidem, quoniam si causa impeditus inefusus excommunicationis majoris, 13. 70. regula generalis pro absolutione excommunications majoris, 13. 71. ab excommunicatione, a jure communione non reservata Pontificis potest solvere, qui potest solvare à peccatis, 13. 72. ab excommunicatione a jure reservata est tandem ab solvore potest, cui referat, aut ejus Superior, vel ille, cui ipse committerit, 13. 73. excommunicatione ab homine lata ab eo per absolutionem relaxari potest, & quo sicut latas, vel ab eis Superiori, 13. 74. in articulis mortis, velejus evidenti periculo omnes Sacerdotes etiam simplices possunt solvare a quavis excommunicatione referat, & licet a pœnitentiis reservatis, 13. 75. quæ conditioes in absolvente requirantur, 13. 76. quæ conditions requirantur ex parte ab solvientis, 13. 77. quando invitatus solvitur possit, & quando non

ibidem. forma absolutions ab excommunicatione fieri possit sub conditione futuro validē, & licite, 13. 78. quando quis absolvit possit ab excommunicatione non facienda parte laeti, & quando non, 13. 79. an ut sit, qui absolvit est ad reincidentiam, iterum in excommunicationem incidat, requiratur nova culpa, 13. 80. quando excommunicatione possit auferri, & definiere esse ablique absolutione, 13. 82. absolutionis ab excommunicatione in force conscientie, quando possit cum aliis communicare, & actus exercere, qui per centuram prohibentur, 13. 83. excommunicatus ab uno Episcopo si mutet domicilium, quando possit ab alio Episcopo solvitur, & quan- do non, 13. 84. & seq.

Extrema undio. V. Undio extrema.

tus præter Missam, 11. 81. præter cultum exterum in die festo audiendi Missam non tenemus ad illum actum internum mentis, nisi quantum sufficit ad attentionem Missæ debitam, 11. 82.

Fideum quid sit, 5. 152. quomodo differat ab Emphyteusi, 5. 153. conditioes feudi speciales, 5. 157. V. Emphyteus.

Fidei füssio quid sit, & quotuplex, 5. 161. conditioes ad hunc concretum requiri, 5. 162. potest fidei füssio pretium aliquod accipere à debito, pro quo fidei füssio facit, 5. 163.

Fides est omnium præceptorum fundatum, 10. 1. in legi gratia post Evangelii promulgationem omnes fideles adulti tenentur aliquo modo implicitè articolos fidei credere, 10. 2. fides aduersa explicita Dei remuneratoris, mysterii Trinitatis, & Christi necessaria est necessitate mediæ 10. 3. & sequorū mysteriū fides actualis sit necessaria necessitate præcepti, 10. 5. & seq. quo sensu haec mysteria dicantur esse explicitè credenda à fidei duplex, 10. 6. præceptum fidei duplex est, unum affirmativum, alterum negativum, 10. 7. quando obligat præceptum fidei affirmativum, 10. 8. dicatur præceptum diuinum de non neganti fidei externe, 10. 9. obligamus ad exteriā fidei confitendum, quando necessariō est, vel ad honorem Dei, vel ad utilitatem proximi, 10. 10. licetum est Christiano tempore perfectiōis fugere, vel se occultare, ne cogatur de rebus fidei respondere, 10. 11. quid dicendum de Episcopis, & Pectoribus, ibidem, licetum est occultare fidem signis, que ex se sunt inifferentes, non vero illis, que ad profonditatem falsam religionem sunt inferentes, 10. 12. neque est illicitum tempora infidelium ingredi curiositas causa, vel ad facultatiæ negotiorū tractanda, 10. 13. non peccat contraria confessionem fidei, qui degens, vel transiens per loca infidelium vescitur carnis eius ab Ecclesia veritis gravi existente causa, ibidem, quomodo ligium sit fidei per provincias infidelium transiunt ut vestibus illorum, & quomodo non, 10. 14. quia necessitate sit necessaria exteriā fidei confessio, 10. 15. cuius virtus si actus huiusmodi confessio, 10. 16. infidelitas est duplex alia negativa, alia positiva, 10. 17. negativa per se non est peccatum, positiva vero est peccatum gravissimum, ibidem, positiva dividitur in tres species, vel potius modos infidelitatis, scilicet, in Paganismum, Judaismum, & Hereticum, 10. 18. prædictarum tria infidelitatis specimen pejor omnium est hereticus, 10. 19. negans fidem verbis, vel facto, 10. 20. rectius verū ceteris veris alienam non est centrifuga hereticus, 10. 20. dubius negativus, 10. 22. in quo consistit pertinacia, que ex hoc enim requiritur, 10. 23. & sequentibus, nullus error contraria fidem ex ignorantia crassus, & lupinus est hereticus, 10. 26. quid dicendum de errore ex ignorantia affectata, 10. 27. blasphemia per se, & somnatorum est peccatum virtutis Religionis oppositum, non autem fidei, nisi per accidens, & materialiter, 10. 28. qui bus licet de rebus fidei cum infidelibus disputare, 10. 29. quomodo licet cum infidelibus communicare, 10. 30.

Filius ex quarto Decalogi præcepto parentes honorare tenetur, & que reverentiam exhibere, 11. 85. & sequentibus, in aliquo casu licet filio manus violentas inferre, patri, 11. 87. ratione pietatis teneatur filius speciali modo ad amorem erga parentes, & que sine signo talis amoris, 11. 88. si patre bona filio non relinquat, non teneat hic ex propriis debita ejus solvere, 11. 89. in quibus filii parentibus obediunt teneantur, 11. 90. in quo casu Pater post filio impedire Religionis ingressum 11. 91. filii repente parentibus subvenient in necessitate, tam spirituali, quam corporali, 11. 92. si necessitas fuerit extrema, vel sicut gravis, Religionem ingredi non debet nisi relatis, ibidem, si verò non sint ingredi, & profecti, teneantur egredi ad tempus pro eis sublevandis, 11. 93. tria debent est contraria parentes filii, 11. 94. primus est alimentatio, & educatione necessaria, 11. 95. secundum est instruacio in fide, religione, & bonis moribus, 11. 96. tertium est cura, studium, & diligentia, ut in certo vīce statu pro conditione personæ filius collocetur, 11. 97. que sit obligatio dominorum, & famulorum, aliorumque Superiorum, & inferiorum erga se invicem, 11. 98. ad quid teneantur tutores, & curatores, qui parentum loco succedunt, ibidem, ad quid teneantur conjuges erga se munus ex vi hujus præcepti, 11. 99. in extrema necessitate potius adjuvantur est pater, quam filius, & uxoris, ac etiam quam Mater, 11. 100.

Forum Iudex, Judicium.

Furtum quid sit, & quomodo a rapina differat, 9. 2. sunt

peccata specie distincta, 9. 5. quænam in furto existimanda sit quantitas sufficiens ad peccatum mortale comprehendendum, 9. 7. quondam, & quomodo mortaliter peccat, qui plura modica farta comittit, 9. 9. quomodo in tali casu reducio fieri debet, 9. 11. quomodo peccatum plures parvam quantitatem auferentes ab eodem, 9. 13. ad furtum grave domellicorum major requiritur quantitas, quænam ad furtum exterum, 9. 14. rei alienæ detentor quoties novo peccato peccare dicatur non restituendo, 9. 15. continuidat peccatum actualiter quandiu non restitutus, idem peccatum mortaliter continuando ab initio inchoatus, 9. 16. non torces fur peccat, quoties re aliena utitur invito domino, 9. 19. in extrema necessitate licet furtum est aliena furtus surripere, 9. 20. non ramus in gravi necessitate citra extremam, 9. 21. quondam aliquid accipiens in extrema necessitate teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam peccant uxores surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio, 9. 20. regula generalis de obligatione restitutiois pro damno illato, 9. 21. folum restituvi debet valor rei, quando destruta fuit, non autem futurus, ibidem, in quo casu etiam lucrum cessans sit compensandum, 9. 22. quondam præter danni aliqui exceduntur, 9. 23. quondam parentibus surripendo, 9. 24. quondam parentibus surripendo maritis, 9. 25. datum datum quid sit, & quomodo à furtu distinguitur, 9. 26. quondam dans operam rei illicitae teneatur ad restituendum pro domino ex illa actione securo etiam non intentio,

Gabella iusta imposta obligat in conscientia, & ad restitu-
tionem, 6. 19. quondam gabella ab exactoribus non per-
mitta posse in conscientia non solvi, 6. 20. quid dicendum,
quando mercator est dubius de iustitia legalis impositi,
ibidem, tam Ecclesia, quam Ecclesiastica personae, ac eorum
bona sunt a solutione gabellum exempla, 6. 21. ram-
lis exemplo eis competit, non tantum iure humano, sed
etiam divino ibidem.

Gaudium, & delectatio ad voluntatem pertinent, non adin-
gellecent, & sunt eius passiones, non actus, 25. 18. beat-
itudine delectationis, & gaudium necessarium includit, 25.
19. V. Beatitude.

Generatio prolixi finis primarius, & immediatus matrimonii, 20. 15. quomodo cum tali fine adhuc compofibile sit
votum inter coniuges de castitate servanda, 20. 91. V. Ma-
trimonium.

*Officiale de
fidei.*

Gloriosa Virgo Deipara in sua conceptione fuit a macula ori-
ginali peccati præservata, 28. 18. quantum gratia perfec-
tionis, & intentionis toto tempore vita fuæ confecta
fuerit, 28. 19. in plenitudine gratiae Sanctos omnes, & An-
gelorum ordines superavit, 28. 20. idem dicendum est in
perfectione beatitudinis, quia his perfectionis gratiae respon-
det, 28. 18. quid Beata Virgo singulariter in Verbo videat
supralios Beatos, quod ea, quia ad scientiam visionis spe-
rant, 28. 12. & seq. quid dicendum quod ea, quae spectant
ad visionem possibilium, que numquam erunt, 28. 12. quid
dicendum est de refectionibus accidentialibus, & quid
si Aureola, & quotuplex, 28. 12. aureola virginitatis infi-
gnia est, cum sit Regina Virginum, 28. 12. ac etiam aureo-
la doctrina, cum fidei Magistra, & Apostolorum do-
trix, ibidem, competit etiam ei excellens auræla Mar-
tyris, quam omnium Martyribus, 28. 12. verisimile erit
est de dignitate Matris. De singulariæ aliq. em habere
splendorē, vel decorem, qui omniæ a se perfectior sit, &
excellenter, 28. 12. quid de gloria Corporis Virginis sen-
tientiam sit, & singulare in chorum constituit, 28. 12.

Gradus confanguntur quomodo sint digni (cendi), & compu-
tandi, 20. 10. gradus alijuratis membranarum sunt juxta gra-
dus confanguntur, 20. 12.

Etatæ sanctificans per Sacramenta novæ legis confertur per se,
& propriez divina institutione, 16. 19. non quidem prin-
cipaliter, sed instrumentaliter, ex opere operato, 16. 20.
non quidem physicæ, sed moraliter, 16. 21. nulla gratia
confertur per Sacramenta à gratia habituali distinda
per auxilia quædam particularia, 16. 13. quomodo, & qua-
di in quaem conferant gratiam, 16. 24. an anterior
gratia conferatur ex opere operantis, vel etiam ex opere ope-
rato, 16. 23. quædam Sacramenta, per se, & ex visu sua insti-
tutionis primam gratiam conferunt, quædam vero secundam,
qui postea talionis solvit, tenetur adhuc resarcire alia
damna ex nocte occisi fecuta, 8. 46. ad præstatam resarcie-
mentum, tenetur, etiam occisi ante mortem remiserit
ei omnia, 8. 47.

Hora Canonica quomodo, & ordine sint recitandæ, 14. 52. quâ-
le peccatum sit Hora non recitationem notabiliter interrum-
pete, ibidem, diel debent debili, & statim temporibus à le-
gitima consuetudine præscriptis, 14. 53. attentione quoque, vel
devotione necessaria est Horas Canonas recitandas, ibidem
qui Horas regit Canonica cum voluntaria distractione,
præceptum non impler, 27. 92. quinam ad illas recitandas
obligatur, 14. 49. & seq. qualis, & quanta sacerdotum obli-
gatio, 14. 57. quoniam causa excusæ ab Horarum recita-
tione, V. Officium divinum.

Gala quid sit, & quale peccatum, 15. 14. quid de ebrietate
dicendum, 15. 14. 7. que, & quoniam filii Galæ, ibidem, V. V.
Vita Capitalia.

Habitualis macula est effectus peccati, que transacto pec-
cati actu in ipsa remanet, 15. 11. quid sit, & quid im-
portet hac macula habitualis, 15. 12. V. Peccatum.

Hæredes quoniam possint infiniti, & qui non, 4. 14. V. Testa-
mentum.

Hæres quid sit, 6. 18. & seq. negans fidem verbis, vel facto, in-
terior vero retinens verum alienum non est censensus hære-
ticus, 10. 20. dubius in fide positivæ est hæreticus, non autem
dubius negative, 10. 22. in quo censitat pertinacia ad hæ-
rem requiri, 10. 23. V. Fides.

Hypocrites quid sit, & quoniam versus hypocrita dicatur, 7. 44.
acquisita per hypocritam sunt refutacioni obnoxia, ibidem.
acquires per hypocritam beneficium Ecclesiasticum, aut
aliquod aliud officium in Religione ad restitutionem ren-
tur, 7. 45.

Hypotheca, & pignus quid sint, & quomodo differant, 5. 164.

dia ad vespertas, vel noctem, 12. 8. comedendo cibos veritos
in die jejuniæ interpolatis vicibus, toties quis peccat mortaliter,
quoties illos sumit, non autem comedendo cibos non veritos,
12. 9. non est licita abstinentia, & quæ notabiliter salutis
noceat, aut virtus minuat, 12. 10. jejuna ab Ecclesia indi-
cta obligat ad sui observantiam sub peccato mortali, 12. 11.
quando jejuniū obligat actum de iure naturæ, & divino, ibi-
dem, que siæ tempora jejuniorum ab Ecclesia prescripta,
12. 11. feria sexta non est abstinentia ab eis carnium, si in
eisdem festis Nativitas Domini occurat, ibidem, nec etiam
Frates Minoræ in horum casu in illa die ad jejuniū tenentur,
12. 13. Chirillani servare tenentur jejuna ab Ecclesia indi-
cta completo anno vigiliæ primo, 12. 14. obligatio jejuniū est
personalis, & idem non potest quis jejunare per alium, 12. 15.
obligatio jejuniū in eodem die aliquando dupliciter potest ex
duplici præcepto, & quando duplex committatur peccatum,
si frangatur, ibidem, ad que jejunia Religiose tenentur, 12.
16. probabilitas et opinio alterius viatores teneri ad jejunia
locorum, per quæ transcursum, 12. 17. quod modis peccatum
in hoc Ecclesiæ præcepto, 12. 18. sunt aliqua causa ob quæ
quis ab observatione jejuniū exceptari potest, que ad tria capi-
ta reducuntur, 12. 19. ratione impotens excusantur, qui
sunt aliquæ gravi incommode, vel notabili danno jejunare
non possunt, 12. 20. labor etiam corporeus, & notabilitas cor-
pus defragans à jejunio exceptat, 12. 21. propter laborei rei
indifferentis, vel illius, ut impensum non liberatur quis è præ-
cepto jejuniū, 12. 22. ratione etiam pietatis excusantur à je-
junio omnes, qui operibus praestitoribus, vel maioris momen-
ti inclinantur, que cum jejunio absque gravi incommo-
do efficiuntur, 12. 23. etiam labor mentis, & ingenii
ab obligatione jejuniū potest excusari, si sit continuus, &
confutus, 12. 24. exceptat etiam à jejunio superioris dispensatio,
12. 25. qui fidelis Superior, ibidem. Parochus etiam
præfante Episcopo potest cum aliquibus iusta de causa à jeju-
nio dispensare, 12. 26. alia causa etiam à jejunio excusantes,
12. 27.

Antiqua quoctuplex, 13. 26. & 15. 97. que diligencia sit adhi-
benda, ut ignorancia dicatur invincibilis, 13. 98. ignorancia
antedecedens, & invincibilis tam iuri, quam facta è peccato
excusat omnino, 15. 99. ignorancia consequens, seu vincibilis
non excusat a peccato, 15. 100. que ignorantia vincibilis
propriæ dicti potest, ibidem, ignorantia concomitans, si fuerit
vincibilis, non excusat a peccato, benè tamen si fuerit invin-
cibilis, 15. 101. V. Peccatum,

Immutata Ecclesiastica quid sit, & quoniam ea gaudent, 12.

Impedimenta Matrimonii. V. Matrimonium.

Incessus, V. Luxuria.

Indulgenciam quid nominis sit, 22. 2. est in Ecclesia spiritualis
quidam thesaurus constans ex Christi, & Sanctorum sati-
factionibus, 23. 3. quomodo merita Sanctorum in Ecclesia the-
sauro reponantur, 23. 4. seq. bujus thesauro dispensatio à
Christo Domino Ecclesiæ credita est, 23. 7. an aliunde, quam
ex Ecclesiæ thesauro Indulgenciam concedi possit, 23. 8. an
thesaurus Ecclesiæ solidum per Indulgencias dispensatur, 23. 9.
an applicetur fidélibus per modum solutiōnis, vel absolu-
tōnis, 23. 10. potest concedendi Indulgencias non eis Ordinis,
sed iurisdictionis, 23. 11. Summus Pontifex habet potestatem
ordinariam jure divino tibi Ecclesiæ Indulgencias conceden-
di, 23. 12. Concilium generale, ut a Pontifice conditum
non habet potestatem ordinariam Indulgencias concedendi,
23. 13. & sequent. Episcopi quoque potestem habent ordinariam
quædam Indulgencias concedendi in sua Diœcesi, 23.
15. an hanc potestem habent jure divino, vel humano,
23. 16. iure communis potestem non habent Abbatess, Parochi,
& alijs Sacerdotibus Episcopis inferioribus, 23. 17. nec
etiam Praefati Regularium in suis Religiosis, ibidem, quibus
& a quibus potestas haec concedendi Indulgencias dele-
gari possit, 23. 18. Indulgenciam quid sit, 23. 20. dividitur in
plenariam, seu totalem, & non plenariam, seu partialem,
23. 21. quoniam Indulgencia plenaria a Jubile difatur, ibi-
dem. Item dividitur in perpetuum, & temporalem, ac inde-
nitam, 23. 22. rursum dividitur in personalem localem, &
realem, 23. 23. quoniam diruto templo perseveres Indul-
gence illi concessa, si rursum adsciscetur, 23. 24. quoniam Indul-
gence personalis generalis ad ipsum etiam concedente
se excedat, 23. 25.

Indulgencias non abolivit fideles a vinculo culpi mortalis,
neque venialis, sed tantum a vinculo penitentia temporalis
ex condonatis penitentibus, 23. 26. quoniam intelligantur
verba Jubilæi quod remittitur culpa, & pena, ibi-
dem. an qui lueratur Indulgenciam maneat in conscientia
her-